

STICHTING ERFGOEDCAFÉ LEIDEN

JAARVERSLAG 2015

Inhoud

Voorwoord	3
Erfgoedcafé: doel en doelgroep.....	4
Activiteiten	5
5 maart 2015	5
11 juni 2015	5
10 september 2015	6
10 december 2015	6
Publiciteit	7
Externe contacten.....	8
Interne organisatie	9
Financieel overzicht.....	10
Evaluatie en conclusies	11
Voornemens en actiepunten voor 2016	11
Bijlage: financieel overzicht	13

Voorwoord

Het eerste jaarverslag van de Stichting Erfgoedcafé Leiden, over 2015, ligt voor u. 2015: het jaar waarin het initiatief voor een Erfgoedcafé in Leiden tot uitvoering kwam, de stichting werd opgericht en meteen al een aantal activiteiten werd georganiseerd.

Vanuit de Erfgoedkoepel Leiden, waartoe de historische verenigingen van Leiden behoren, kwam in 2014 de suggestie een Erfgoedcafé op te richten. Een drietal historisch geïnteresseerden van stichtingen die tot de Erfgoedkoepel behoren, besloot het idee verder uit te werken. Krachten werden gebundeld, het initiatief kreeg vorm en in 2015 kwam het Erfgoedcafé tot stand en werd in Leiden zichtbaar.

In dit jaarverslag verantwoordt het stichtingsbestuur het eerste jaar van het bestaan van het Erfgoedcafé, met vermelding van de doelen, doelgroep en activiteiten. Belangrijke elementen van het jaarverslag zijn ook de financiën en de publiciteit.

Wat is er gelukt en wat behoeft verbetering? Het bestuur reflecteert op het afgelopen jaar, trekt conclusies en komt met voornemens voor 2016. De weerslag van dit alles vindt u in dit verslag!

De activiteiten van het Erfgoedcafé zijn in het bijzonder te danken aan diegenen, personen en organisaties, die de bijeenkomsten mogelijk hebben gemaakt, met uitstekende programma's, presentaties en rondleidingen, en ook een bijzonder gastvrije catering boden. Deze sponsoren, maar niet minder zij die de initiatieven direct financieel ondersteunden, is het bestuur bijzonder erkentelijk.

Het bestuur wenst u veel leesplezier met het jaarverslag 2015.

Namens de Stichting Erfgoedcafé Leiden,

Wilbert Hettinga, voorzitter.

Erfgoedcafé: doel en doelgroep

Het Erfgoedcafé heeft tot doel om op een laagdrempelige manier een ieder met historische belangstelling bijeen te brengen om (praktische) kennis van het Leids erfgoed te delen en te versterken. Een onderscheidend element is de meer ambachtelijke benadering van het erfgoed. Het *omgaan* met het erfgoed staat centraal.

Het Café is er voor alle historisch geïnteresseerden, voor organisaties en particulieren. Het is een aanvulling op de vele historische verenigingen die Leiden rijk is en staat samenwerking voor. Het Erfgoedcafé wil draagvlak creëren voor het zorgvuldig omgaan met het Leidse erfgoed en kennis over de geschiedenis van de stad bevorderen.

Activiteiten

Het uitgangspunt voor de activiteiten is een viertal bijeenkomsten per jaar, steeds op een andere locatie. In samenwerking met de gastheer/gastvrouw van die locatie biedt het Erfgoedcafé iedere bijeenkomst een interessant programma. Vast onderdeel is de zeepkist voor oproepen of mededelingen uit het publiek.

In 2015 is het bestuur er in geslaagd de afspraak om vier bijeenkomsten te houden, uit te voeren. Voor de bijeenkomsten is gezocht naar geschikte locaties die voldoen aan de doelstelling van het Erfgoedcafé. Daarvoor werden bekende contacten aangeboord en met succes. Het Erfgoedcafé bleek steeds welkom en er kwam in overleg met de gastheren en -vrouwen alle keren een goed programma tot stand. Bovendien werden de deelnemers gastvrij onthaald met een drankje en een hapje. Ook van de zeepkist is steeds goed gebruik gemaakt.

De opkomst heeft alle keren de verwachtingen overtroffen: gemiddeld trokken de bijeenkomsten ongeveer 140 deelnemers.

Hierna volgt een overzicht van de edities van het Erfgoedcafé in het verslagjaar (zie ook <https://erfgoedcafeleiden.nl/eerdere-edities>).

5 maart 2015

Op donderdag 5 maart werden historisch geïnteresseerde Leidenaren en regiogenoten gastvrij ontvangen in de werkplaats van BURG Y Bouwbedrijf. Burgemeester Henri Lenferink verrichtte de opening van het eerste Erfgoedcafé.

Directeur Kasper Burgy liet in een korte presentatie zien voor welke fantastische restauratie- en ook nieuwbouwprojecten dit Leidse familiebedrijf verantwoordelijk is. Vervolgens lieten medewerkers van BURG Y live in de werkplaats zien hoe het bedrijf met dit ‘klassiek bouwen’ omgaat.

11 juni 2015

Voor de tweede editie was het Erfgoedcafé te gast in het nieuwe depot van Erfgoed Leiden en Omstreken aan de Zaalbergweg. Erfgoed Leiden e.o. (ELO) is een regionaal kennis- en adviescentrum waarin archivarissen, bouw- en architectuurhistorici, archeologen en monumentenzorgers zeer nauw samenwerken. De collecties breiden zich in zodanig tempo uit dat een extra depot noodzakelijk bleek en dat werd tijdens deze bijeenkomst feestelijk geopend.

Daarna waren er rondleidingen door het depot. Gewoonlijk blijft dit archief gesloten voor publiek, dus vele bezoekers maakten gebruik van deze unieke gelegenheid. Hoewel de meeste stellingen in het depot nog leeg waren, is er in totaal ruimte voor zo'n acht kilometer aan materiaal.

10 september 2015

Tijdens het eerste Erfgoedcafé Leiden nodigde burgemeester Henri Lenferink het Erfgoedcafé uit op het stadhuis en die belofte werd ingelost: de derde editie van het Erfgoedcafé vond plaats in het stadhuis.

Jan Lakerveld van bouwbedrijf Jurriëns West gaf een korte inleiding over de kort daarvoor afgeronde restauratie/onderhoudsbeurt aan het exterieur van het stadhuis. De interieurs van de bestuursverdieping werden een aantal jaar geleden al onder handen genomen. De resultaten daarvan waren door Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO) vastgelegd in de publicatie *Het Stadhuis van Leiden. De restauratie van de bestuursverdieping*. Dit boekje werd overhandigd aan burgemeester Lenferink.

Tijdens rondleidingen door medewerkers van ELO konden bezoekers onder andere een kijkje nemen in de kamer waar het College van Burgemeester en Wethouders vergadert en de werkkamers van de burgemeester en de gemeentesecretaris.

10 december 2015

Het laatste Erfgoedcafé van 2015 vond plaats in het Academiegebouw van de Universiteit Leiden. In het Groot Auditorium gaf hoogleraar universiteitsgeschiedenis Willem Otterspeer een presentatie over het ontstaan van de universiteit en met name waarom de Leidse universiteit in korte tijd succesvol en een zeer toonaangevend instituut werd in heel Europa.

Na prof. Otterspeer trad een bijzondere gast op: Lesage Munyemana, die vier jaar geleden als vluchteling uit Congo naar Nederland kwam. Hij vertelde dat hij dankzij steun van het UAF, een organisatie die hoger opgeleide vluchtelingen helpt bij hun studie en het vinden van een passende baan, biologie studeert en deze studie in 2016 hoopt af te ronden. Als dank voor de gastvrijheid van de Universiteit besloot het Erfgoedcafé een inzameling te houden voor het UAF, die € 350,- opleverde.

Vervolgens gaven gidsen van het Gilde Leiden interessante bouwhistorische rondleidingen, ook door ruimtes die doorgaans niet of moeilijk toegankelijk zijn, zoals het Groot en Klein Auditorium, de Senaatskamer, de Togakamer, het Zweetkamertje en zelfs de zolder van het karakteristieke gebouw aan het Rapenburg.

Publiciteit

Het bureau Hettinga Projecten heeft bij de start van het initiatief voor het Erfgoedcafé een PR- en communicatieplan gemaakt, dat is uitgevoerd.

Publiciteit vond plaats via verschillende kanalen, die hierna kort worden toegelicht.

- *Logo* Er is een logo ontworpen
- *Website* Er is een website gebouwd (www.erfgoedcafeleiden.nl), met een aanmeldformulier voor de bijeenkomsten. Na aanmelding volgt bevestiging
- *Persberichten* Er zijn persberichten verzonden aan lokale en regionale media. Bij een aantal van deze media is een interview geplaatst.
- *Social Media* Het Erfgoedcafé heeft een eigen Facebookpagina en Twitteraccount, waar nieuws over het evenement op geplaatst is. Daarnaast zijn berichten ook doorgeplaatst/gedeeld op andere Facebookpagina's met historisch geïnteresseerden, zoals Erfgoed Leiden, HVOL, Leiden Toen & Nu, etc.
- *Uitnodigingen* Een vast bestand van genodigden, eerst bestaande uit een beginbestand, later aangevuld met degenen die eerdere edities van het Erfgoedcafé bezochten, ontving voor elke bijeenkomst per mail een uitnodiging

Externe contacten

Het bestuur van het Erfgoedcafé heeft, in samenwerking met Hettinga Projecten, een aantal externe contacten onderhouden. Het hierna volgend overzicht laat zien met welk doel en met wie contact is geweest.

- Voor het uitwerken van het initiatief: met de Historische Vereniging Oud Leiden (HVOL)
- Voor de oprichting van de stichting: met de notaris en de Kamer van Koophandel
- Voor sponsoring: zie de financiële paragraaf
- Voor de weergegeven activiteiten:
 - o Erfgoedcafé 5 maart: Bouwbedrijf Burgy, met Kasper Burgy en zijn medewerkers, voor de opening van het Erfgoedcafé tijdens deze bijeenkomst met burgemeester H. Lenferink en diens secretariaat;
 - o Erfgoedcafé 11 juni: ELO, met Ariela Netiv, Cor de Graaf en Daniëlle Kamperman en Ariela Netiv;
 - o ‘Erfgoedcafé 10 september: Gemeente Leiden, met onder anderen Martijn Andela en Daniëlle Kamperman, en Jan Lakerveld van Bouwbedrijf Jurriëns West met zijn assistenten;
 - o Erfgoedcafé 10 december: Universiteit Leiden, met E. van Zuijlen, custos, prof.dr. W. Otterspeer, hoogleraar Universiteitsgeschiedenis, L. Munyemana namens het UAF en gidsen van Het Gilde.

Interne organisatie

De initiatiefnemers van het Erfgoedcafé besloten tot de oprichting van een stichting. Die werd een feit op 11 juni 2015, met de initiatiefnemers als bestuursleden:

W.M. Hettinga-voorzitter, H.H. Hegeman-penningmeester en J. Jansen-secretaris. Het secretariaatsadres is Wasstraat 21, 2313 JG Leiden. De bestuursleden doen hun werk onbezoldigd.

Voor alle pr- en publiciteitswerkzaamheden heeft het bestuur opdracht gegeven aan het bureau Hettinga Projecten te Leiden, dat het werk betaald heeft uitgevoerd maar bij wijze van sponsoring daarop een korting heeft toegepast.

Financieel overzicht

Om de missie van het Erfgoedcafé te doen slagen en de daarvoor benodigde activiteiten mogelijk te maken is een financiële basis onontbeerlijk. Er zijn uitgaven gedaan voor de al genoemde deels betaalde PR-activiteiten, waaronder het communicatieplan, ontwerpen van het logo en de website, als ook de benodigde publiciteit voor elke editie van het Erfgoedcafé, maar ook brachten de oprichting van de stichting via de notaris en de inschrijving van de Kamer van Koophandel kosten met zich mee.

Daartegenover staan de fondsen en instellingen die financiële bijdragen leverden, als ook de genoemde korting die Hettinga Projecten verleende op de uitgevoerde werkzaamheden, die de activiteiten van het Erfgoedcafé in dit eerste verslagjaar mogelijk hebben gemaakt.

Als bijlage bij dit jaarverslag is het overzicht van ‘Kosten en opbrengsten 2015’ gevoegd. Voor een precies inzicht in de ontvangen en uitgegeven gelden wordt daarnaar verwezen.

Evaluatie en conclusies

Na afloop van het eerste verslagjaar stelt het bestuur vast dat alle activiteiten zeer succesvol zijn verlopen. De bijeenkomsten van het Erfgoedcafé spraken velen aan, zowel particulieren als (vertegenwoordigers van) organisaties. De laagdrempeligheid en toegankelijkheid van het initiatief, zowel in inhoudelijke zin als het feit dat de bijeenkomsten in dit verslagjaar gratis konden zijn, droeg in belangrijke mate aan het succes bij. De opkomst bij alle bijeenkomsten was steeds boven verwachting en leverden veel positieve reacties op.

Ook de opzet van een Erfgoedcafé op locatie bleek een goed gekozen formule. Het lukte steeds om via de eigen netwerken op een interessante locatie te gast te zijn, waarbij in alle gevallen de catering werd aangeboden. De beleving van het daadwerkelijk aanwezig zijn in een historische omgeving, vaak op plaatsen die nooit voor publiek toegankelijk zijn, de toelichtingen van boeiende sprekers en het deelnemen aan uitstekende rondleidingen betekenden een inhoudelijk verrijking van de belangstelling van de aanwezigen. De bijeenkomsten boden op deze wijze de mogelijkheid (praktische) historische kennis te delen en gaven inzicht in gebruikte vakkennis en vaardigheden bij restauratiewerkzaamheden. Zo kwam de beoogde meer ambachtelijke benadering doorgaans goed aan bod.

Het aspect verbinding dat het bestuur van het Erfgoedcafé voor ogen had, kwam goed tot zijn recht. De bijeenkomsten werden door externe partijen aangegrepen om draagvlak te creëren voor het Leids erfgoed. Het enthousiast gebruik van de zeepkist laat dat duidelijk zien. Maar vooral de gesprekken in de informele gedeelten leidden tot versterking van onderlinge contacten en het aanboren van nieuwe, zowel met vertegenwoordigers van historisch Leiden als andere belangstellenden. Het enthousiast gebruik van de zeepkist laat dat duidelijk zien. Zo werden samenwerking en het zorgvuldig omgaan met het Leidse erfgoed en kennis over de geschiedenis van de stad bevorderd.

De gekozen communicatiestrategie en de zeer professionele uitvoering daarvan bleken erg goed aan te slaan. De opkomst en de reacties maakten dat duidelijk, maar ook de publiciteit, onder andere met interviews, die kranten en andere publiciteitskanalen aan de bijeenkomsten besteedden, leverden meer aandacht op dan tevoren was verwacht.

Het Erfgoedcafé heeft zich een vaste plaats in Leiden verworven!

Voornemens en actiepunten voor 2016

Het bestuur neemt zich voor op de ingeslagen weg door te gaan. Het zal zich inzetten om belangwekkende locaties te blijven vinden en boeiende sprekers uit te nodigen. Leiden heeft nog erg veel te bieden en het is nodig aan te gestelde doelen te blijven werken.

Aandachtspunten zijn er ook. Het bestuur onderkent dat het nodig is te blijven streven naar de gekozen ambachtelijke benadering, die immers een onderscheidend element is in het geheel aan Leidse historische initiatieven.

De fondswerving zal met kracht worden voortgezet. Het bestuur realiseert zich dat het bovendien nodig kan zijn voor sommige bijeenkomsten een bijdrage te vragen. Niet altijd

kan de gastheer of gastvrouw de kosten van de catering (volledig) dragen. Gezien het uitgangspunt van toegankelijkheid wordt echter nadrukkelijk gekozen voor een vrijwillige bijdrage.

Ook is er aandacht voor jonger publiek nodig, niet alleen voor de inbreng van jongeren, maar het Erfgoedcafé wil ook toekomstbestendig zijn! Het bestuur zal bouw- en restauratieopleidingen benaderen, niet alleen om jongeren te interesseren voor het delen van vakkennis en het tonen van de ambachtelijke benadering van het Leids erfgoed, maar zeker ook te leren van hun ideeën en inzichten en het gebruik van nieuwe technieken. De mogelijkheid om een bijeenkomst van het Erfgoedcafé in de Restauratieambachtenschool te organiseren zal worden verkend. Ook zal contact worden gelegd met historische studieverenigingen voor het uitwisselen van historische kennis en het kennisnemen van nieuwe historische inzichten.

Bijlage: financieel overzicht

	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN	OPBRENGSTEN/ ONTVANGSTEN		SALDI
1	Opmaken akte oprichting Teekens/Karsten	€ 420,48	Bijdrage Kattendijke/ Drucker Stichting	€ 750,00	
2	Inschrijving Kamer van Koophandel	€ 50,00	Bijdrage Stichting Erfgoedkoepel Leiden	€1.500,00	
3	Declaraties PR adviseur* 4 Erfgoedcafé's 4x235,95	€ 943,80			
4	Website kosten	€ 66,55			
6	Fles wijn Burgy + parkeren Wernink	€ 22,50			
7	Stickers ECL op zeepkist	€ 50,00			
8	Bloemetje 3e ECL bij ELO	€ 25,00			
9	NOTA's Private-Banking RABO 5 maanden	€ 60,50			
	TOTALEN	€1.638,83		€2.250,00	
	Banksaldo per 31 december 2015				€ 611,17
	Opbrengst collecte UAF** in jan. 2016 overgemaakt				€ 350,00
	Totaal saldo bankafschrift incl. UAF	€ 961,09			€ 961,17
	(* incl. ontwikkelen logo				
	(** UAF= Stichting voor Vluchteling-Studenten				